

# MANIFEST PER UN MODEL ENERGÈTIC SOSTENIBLE A CATALUNYA

**Demanem un altre model d'implantació de les energies renovables que sigui participatiu, sostenible, respectuós amb els espais naturals, la biodiversitat, els paisatges, el patrimoni cultural i els espais agraris.**

**Arran de l'aprovació, el novembre de 2019, del Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables, s'ha iniciat una acceleració en la tramitació de projectes de centrals eòliques i fotovoltaïques que estan afectant molt negativament i posant en greu perill el futur de molts espais naturals de gran importància ecològica, de paisatges de valor incalculable, de zones d'importància geològica, històrica i cultural, d'àrees importants pel futur d'una agricultura de qualitat i en greu perill la conservació de biodiversitat i afavorint la seva pèrdua, causant la mort de milers d'espècies en perill d'extinció i alterant els seus hàbitats. A més s'està afectant molt severament la qualitat de vida i el futur de la gent que viu al món rural.**

**Aquest Decret Llei s'està aplicant de forma autoritària, generant una gran indefensió en els territoris afectats.** S'estan tramitant els projectes obviant els processos de participació i diàleg amb els ajuntaments, els sectors econòmics, socials i ambientals, que haurien de permetre fer possible, mitjançant un procés de concertació, l'aplicació dels criteris més bàsics d'equilibri territorial, racionalitat i eficiència energètica.

A Catalunya, a hores d'ara, s'estan tramitant centenars de projectes que afectaran a molts milers d'hectàrees. Bona part de les nostres muntanyes tenen projectes de centrals eòliques i milers d'hectàrees de plana estan afectades per projectes fotovoltaïcs. També s'han presentat els primers projectes de centrals eòliques marines.

**Aquestes centrals, junt amb les infraestructures i obres que caldria portar a terme (instal·lació de centenars de quilòmetres de noves línies elèctriques, l'obertura de noves pistes i accessos a zones naturals, la instal·lació de centrals transformadores d'energia, etc.) provocaran una transformació, sense precedents, del paisatge de Catalunya i uns gravíssims impactes ambientals i socioeconòmics al món rural, de conseqüències imprevisibles.**

La concentració de projectes de producció energètica en zones rurals, poc poblades, on el terreny és més barat per les empreses elèctriques, compromet els projectes de desenvolupament basats en la valorització dels productes de la terra i en el turisme de

qualitat, que són el futur de molts territoris. A més no resol cap de les problemàtiques del món rural: envelliment de la població, manca de relleu generacional a l'agricultura, manca de serveis i despoblament. La instal·lació d'aquestes centrals energètiques, a més, no deixa riquesa, no crea ocupació i no fixa la gent al territori ni n'atrau de nova.

A Catalunya, lluny de frenar i ordenar aquesta situació, s'està facilitant que siguin les empreses promotores les que marquin les regles del joc. S'està permetent que siguin les empreses les que decideixin els indrets on ubicar els seus projectes, sense importar els greus impactes que provocaran i, fins i tot, que siguin les empreses les que decideixin el futur de l'activitat agrària i del turisme rural en molts pobles del nostre país.

**L'actual model d'implantació de les energies renovables i el mateix Decret Llei 16/2019 incompleixen allò que determina la Llei 16/2017, de l'1 d'agost, del canvi climàtic**, que en el seu article 19, corresponent a l'energia, diu:

*«1. Les mesures que s'adoptin en matèria d'energia han d'anar encaminades a la transició energètica cap a un model cent per cent renovable, desnuclearitzat i descarbonitzat, neutre en emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, que redueixi la vulnerabilitat del sistema energètic català i garanteixi el dret a l'accés a l'energia com a bé comú, i concretament han d'anar encaminades a:*

*[...]*

*b) Promoure les energies renovables, que s'han de desenvolupar, sempre que sigui possible, aprofitant els espais ja alterats per l'activitat humana, i minimitzar així l'ocupació innecessària del territori.*

*[...]*

*6. La planificació energètica i la mitigació del canvi climàtic s'han d'elaborar de manera integrada. S'ha de tenir en consideració especial el principi de justícia social en aquelles persones, col·lectius, sectors econòmics i territoris que puguin resultar més afectats per la transició energètica.»*

Actualment a Catalunya tenim 29.372 hectàrees de polígons industrials, de les quals 13.201 es troben a l'àrea metropolitana de Barcelona. En aquests polígons hi trobem milions de metres quadrats de teulades industrials aptes per acollir instal·lacions de producció fotovoltaica. També tenim milers d'hectàrees de baix interès ambiental, paisatgístic, agrícola i cultural, lligades a actuals infraestructures, a vies de comunicacions, a zones industrials, a zones d'activitat portuària o a zones periurbanes degradades, on hi trobem un gran potencial de producció energètica.

Lluny d'acomplir els dictàmens de la Llei 16/2017 la totalitat de centrals d'energies renovables que s'estan tramitant, exceptuant les d'autoconsum, s'ubiquen fora d'aquests polígons

industrials i de les zones periurbanes degradades, perseguint un sol objectiu: aconseguir terrenys més barats per reduir despeses i augmentar els beneficis, a costa de crear uns impactes ambientals i socials, que poc preocupen a les empreses elèctriques.

**Davant d'aquesta GREU i INSOSTENIBLE situació DEMANEM als partits polítics i al Govern de la Generalitat:**

**1. La derogació del Decret Llei 16/2019**, que es va aprovar sense participació pública ni l'avaluació ambiental estratègica, com exigeix la Directiva 2001/42/CE, de 27 de juny de 2001, relativa a l'avaluació dels efectes de determinats plans i programes en el medi ambient i que està provocant uns importants i greus impactes ambientals, paisatgístics, sobre el patrimoni natural, geològic, cultural, i agrari de Catalunya i sobre la qualitat de vida i el futur de la població rural, tot creant uns greus desequilibris socioeconòmics en el món rural.

**2. La paralització immediata de la tramitació de tots els projectes de renovables, excepte els projectes d'autoconsum i els d'iniciativa pública o privada que es basin en la sostenibilitat i aprofitin el sol urbà o industrial o les seves edificacions**, aplicant una moratòria fins la redacció i aprovació d'un pla de transició energètica que n'ordeni la seva implantació de forma sostenible.

**3. La redacció i aprovació d'un pla d'implantació de les energies renovables que permeti una transició energètica real, basada en les renovables i que segueixi el model de l'energia distribuïda, on l'energia es produeixi a prop dels llocs de consum i situant les centrals productores d'energia en els polígons industrials, en zones periurbanes degradades, de baix valor ambiental i agrari, en zones de concentració d'infraestructures, en zones d'activitat portuària, utilitzant els sostres urbans, etc.** Aquest model d'implantació ha de ser participatiu, sostenible i compatible amb la preservació dels espais d'interès ecològic, paisatgístic, geològic, cultural, històric i agrari i compatible amb la conservació de la biodiversitat i de la qualitat de vida de les persones del medi rural.

Aquesta implantació ha de ser controlada per l'administració que n'ha de marcar les condicions prèvies que han de complir els projectes i establir en quins indrets es poden ubicar aquestes instal·lacions.

**4. Un cop aprovat el pla de transició energètica cal implementar la transparència en la tramitació dels projectes de centrals energètiques** que ha facilitar l'accés a la informació i la participació de les parts interessades. Actualment els projectes es tramiten sense vetllar per aquesta transparència, dificultant l'accés a la informació, la presentació d'al·legacions i el coneixement de l'estat de tramitació administrativa.

**5. Redactar un nou Pla de l'Energia de Catalunya (PECAT).** El que teníem ara tenia una vigència fins al 2020, així, doncs, ja està caducat. Cal elaborar un nou PECAT permetent la participació activa en la seva elaboració. El PECAT, entre d'altres aspectes, ha de definir les

necessitats energètiques i les fons de producció des d'una òptica de contenció del canvi climàtic i foment de les energies renovables amb participació social.

Cal que s'estableixi ben clarament que la producció d'energia de fonts renovables substituirà a l'energia produïda per les nuclears, les tèrmiques, les incineradores i la resta de fonts productores d'energia que no siguin renovables o que comportin problemes ambientals i que es farà una verdadera transició energètica, marcant les condicions d'aquesta transició. Aquesta transició energètica ha de marcar un nou paradigma on es prioritzin les polítiques d'estalvi, reducció i d'eficiència energètica.

Cal que el pla doni un impuls, tant a nivell de normativa com pel que fa al suport financer, als projectes de producció d'energia renovable pública, promoguts pels municipis o altres administracions o per cooperatives o grups locals, que es basi en l'aprofitament dels sostres, dels espais urbans, industrials o l'aprofitament d'altres espais degradats, sense valor ambiental, paisatgístic ni agrari.

**Per adherir-vos al manifest, si us plau visiteu la pàgina**

**<https://gepec.cat/campanyes/massificacio-renovables/> o escriviu un correu a l'adreça [adhesions@gepec.cat](mailto:adhesions@gepec.cat) amb:**

- Nom i logotip de l'entitat.
- NIF de l'entitat (en cas que estigui legalment constituïda).
- Dades de contacte de la persona representant: nom, correu electrònic i número de telèfon.

**Aquest manifest és promogut des de la Federació Ecologistes de Catalunya**

